

is nagy szerep hárult a közművelődés, az oktatás területén. Ezért volt elengedhetetlen a papság nemcsak teológiai- lelki, hanem ennél szélesebb körű képzése. Ezt szolgálta a könyvtár, amelynek neve *Szombathelyi Papnevelő-Intézeti Könyvtár* névre változott – a *Székesegyházi-könyvtár* névről, de röviden csak Szemináriumi-könyvtárnak nevezték.

A Szily-féle könyvtár adja az alapját a napjainkban is folyamatosan bővülő – többek között – teológiai, egyháztörténeti, művészeti, irodalmi könyveket, lexikonokat, enciklopédiákat magában foglaló gyűjteménynek, mondta Simon Katalin gyűjteményvezető. Elárulta azt is: nemcsak a 130 éves évfordulót ünneplik, hanem a nyáron befejeződött korszerűsítést is. Ennek köszönhetően pl. a villamoshálózat felújítására, riasztó- és kamerarendszer kiépítésére, fűtés bevezetésére került sor és informatikai fejlesztésekre is.

Mindezt az elődök szellemében: építve a hagyományokra, lépést tartva a korral, a jövőbe mutatva. 14 tárlóban mutatják be a teremkönyvtár kialakítását, az építkezés munkálatait.

Hidasy püspök egyik portréját néhány éve tállták meg az egyházhallósi plébánián. Restaurálását Marosfalvi Antal végezte el, anyagi fedezetét a Rumi Rajki Műpártoló Kör biztosította. A kép is látható a könyvtárban, hasonlóan Szily János portréjához, amely hányattatott sorsa után szintén Marosfalvi Antal keze nyomán nyerte vissza eredeti szépségét.

Császár János hegedű-, és Flier Edit zongorajátéka nyitotta meg az eseményt. Az időszaki kiállítás 2015. október 16-tól 2017. március 31-ig várja az érklődöket.

Molnár Péter sajtómunkatárs

A MAGYAR KATOLIKUS KULTÚRA HETEI AZ EGRI FŐEGYHÁZMEGYEI KÖNYVTÁR SZERVEZÉSÉBEN

Család a művészetekben címmel nyílt kiállítás október 1-jén az egri Főegyházmegyei Könyvtár Bibliotheca Eszterhazyana termében. A válogatás a képzőművészet és az irodalom remekein keresztül mutatja be a témát a látogatóknak.

Hálás és kimeríthetetlen téma a család a művészetekben, s így a Főegyházmegyei Könyvtár egyik legszebb kiállítása jöhetett létre.

Ternyák Csaba egri érsek beszédében elmondta: a város, a térség szellemi életéhez is hozzájárul a Magyar Katolikus Kulturális Hetek rendezvény-sorozat, mely megmutatja, hogy mivel tudta és tudja gazdagítani az egyház a társadalmat, a kulturális életet. Ez a válogatás is ennek jegyében jött létre. Az egri érsek kiemelte: boldogok azok, akiknek megadatott, hogy családban nőjenek fel, mert leg-

többen megkapták a modellt az induláshoz, mivel egy család szerető tagjainak szerelméből születtek életre. Akik ebben hiányt szenvedtek, az egyház, a társadalom segítségére szorulnak.

A gyermekekért való élet adja az értelmet, s ezt a művészet is jól kifejezi, gazdagítja a családról alkotott képünket. Ennek különösen fontos üzenete van a fiatalok számára.

Ternyák Csaba elmondta még: az Egyház éppen zajló családszinódusa a jelenkor problémáira keresi a megoldást, hogy útmutatót adjon azoknak, akiknek nehézségeik, terheik vannak.

Nemesné Kis Tímea művészettörténész a kiállítás anyagát ismertette elmondta: a család, az anyaság témája mindig is fontos volt az alkotó ember számára. Kiemelte: a kiállítás a 15. század közepétől született alkotásoktól

kiindulva mutatja be az áldott állapottól a gyermekkorig a család témájában született alkotásokat, a képzőművészet és az irodalom kiemelkedő művei segítségével.

A „Család a művészetekben” kiállítás 2016 tavaszáig várja a látogatókat. A tárlat kurátorai Dosztály Anna és Nemesné Kis Tímea voltak.

Demeter István egykori sajószentpéteri plébános *Éveim* című önéletrajzi kötetének bemutatóját tartották október 8-án, az Egri Hit tudományi Főiskola Aloysianum termében. Szabó Irén, a sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény igazgatója – a sorozat szerkesztője és kiadója – elmondta: az intézmény (amely Demeter István számos munkáját gondozza) 2014-ben indította útjára a Folia Collecta sorozatot, amelynek első kötete ez a könyv.

A kötetet Löffler Erzsébet, az egri Érseki Vagyongkezelő Központ, Könyvtár, Múzeum és Levéltár igazgatója mutatta be. Demeter István az egri szeminárium növendékeként 1937-ben az Egri Növendékpapság Egyházirodalmi Társulatának elnöke volt, ezért a könyvbemutató részeként ennek tevékenységéről is ismertetőt hallhattak a megjelentek, Bakos Tamás diakónus tolmácsolásában.

Demeter István költői, zenei és festői tehetséget magában egyesítő, prófétikus lelkületű római katolikus pap Jászapáti tanyavilágában született 1914. december 13-án. Szülei kisparasztnak voltak. Apja elesett az első világháborúban, édesanyja 1918 őszén halt meg. A négy árvát a nagyszülők nevelték. A jászapáti elemista és részben egri gimnáziumi évek után 1929-ben felvették az egri szemináriumba. 1938-ban szentelték pappá.

Művészi tevékenységét három korszakra oszthatjuk: Eleinte naplója írásával, könyvkritikákkal, tehát prózaírással foglalkozott, a háború után verseket írt, majd élete alkonyán a festészet felé fordult.

Naplóját fiatal kora óta vezette egészen addig, míg be nem vonult katonának. Jászárokszálláson

volt első kápláni helye, majd 1942-44 között önként jelentkezett tábori lelkészi szolgálatra, melyet a mai Ukrajna területén töltött a fronton. Itt is vezetett hadinaplót. Ahogy írásaiból kiderül, még itt és ekkor is abban reménykedett, hogy nyomára bukkan eltűnt édesapjának, akinek ha-

Képek forrása: Magyar Kurír

lálhírét soha nem kapta meg a család.

Ezután helyezték káplánnak Kunszentmártonba 1947-ben, ahol két évet töltött. Innen Tiszafüredre

került. Később újszentmargitai plébános, majd 1957-ben kerületi esperes, 1959-től 1977. január 6-án bekövetkezett haláláig Sajószentpéter plébánosa volt.

Versei, tárcái, könyvkritikái katolikus lapokban és más országos folyóiratokban jelentek meg, már diákkora óta. 1957-ben látott napvilágot „Föl a hegyekre” című elmélkedés-kötete. 1968-ban fesztiváldíjas film készült róla „Elnevezték prófétának” címmel. Merthogy a paptársai maguk között prófétának titulálták.

Miután felhagyott a verseléssel, az 1960-as évektől a színek világa vonzotta. Sok ezer lapnyi kép és templomi falfestmények őrzik másfél évtized munkásságának emlékét. Freskói és seccói, melyeket művész barátaival – többek között Feledy Gyulával, Csohány Kálmánnal, Kondor Bélával – festett, részben ma is láthatók Sajószentpéteren. Az elismerést rangos hazai és külföldi kiállítások hozták. Sajnos, művei elkészítéséhez nem használt maradandó anyagokat, mindenre festett, ami a keze ügyébe került: használt stencilpapírra, csomagolópapír, levélpapír tiszta oldalára. Minden tiszta felületet, ami a ke-

zébe került, és eszközt, ami nyomot hagyott, felhasznál. Ahogy ő írta kesernyésen: festményei majd halála után jók lesznek „vagy a muzeológusoknak, vagy az egereknek”.

Demeter Istvánt főleg íróként és költőként ismerik, pedig életének utolsó két évtizedében közel 26 000 képzőművészeti alkotást hagyott az utókorra. Ebből az óriási mennyiségű életműből azonban ma már csak közel hatezer darab létezik, melyből ötezret őriz a sárospataki gyűjtemény(...)

A Barna Gábor professzor által szerkesztett könyv olvasható és regényes. A naplóban gyermekkori, fiatalkori történetekkel találkozhat az olvasó, de megtudható a könyvből például az is, hogy a papi pálya választása kapcsán nagy dilemmákkal küzdött Demeter István. A külső hatásoktól és elvárásoktól mindinkább igyekezett magát távol tartani, nem a saját akaratát, hanem az Isten hívásának megtapasztalását helyezte előtérbe.

Löffler Erzsébet

Főegyházmegyei Könyvtár, Eger

A KATONA BÉLA KÜLÖNGYŰJTEMÉNY KINCSEI A FŐISKOLA KÖNYVTÁRÁBAN

Kiállítás nyílt 2015. október 13-án a Szent Atanáz Görögkatolikus Hit tudományi Főiskola aulájában a könyvtár rendezésében. A kiállítással Katona Béla irodalomtörténészre emlékeztünk, aki még 2004-ben egy 5751 db-ból álló értékes könyvgyűjteményt hagyott a főiskolára.

Katona Béla (1924-1999) magyar-német szakos tanár, irodalomtörténész Nyíregyháza város kulturális életének kiemelkedő és elismert alakja volt. Pályáját helyi gimnáziumokban kezdte, majd 1964-től nyugdíjazásáig a Bessenyei György Tanárképző Főiskola Irodalmi Tanszékének munkatársa volt.

Első írásai, a *Reménysugár* című diák lapban jelentek meg, még középiskolás korában. Az 1950-es évek elején kezdte irodalomtörténeti kutatásait. Doktori disszertációjában, 1965-ben, Krúdy Gyula munkásságának bemutatására vállalkozott, amit a szerzőről írt önálló kötetek sora is követett. Katona Béla elismert Krúdy kutatónak számít még ma is, de foglalkozott más magyar írók, költők munkásságával is. Olvashatunk tollából Mikszáthról, Móriczról, Szabó Lőrincről és megyénkhez kötődő elfeledett, vagy kevésbé ismert régi írókról, de bemutatta Váci Mihály, Rákos Sándor, Ratkó József és